

KOVA

Lietuvių darbininkų savaitinis laikraštis, išein kas penktadienį, Philadelphia, Pa. U.S.A.

Prenumerata:
 Ant metų į visas šalis svieto..... \$ 2.00
 Ant pusės metų..... \$ 1.00

Apie prekinį prekės:
 sykį eitis 50c; mėnuo už colį 1.00; metal
 už colį \$ 10.00.

Siunčiant raštus, pinigų ir visuose
 kituose reikaluose susine. ant adresuokit:
 „KOVA“
 412 Siegel str.
 Philadelphia, Pa.

KOVA

„KOVA“ The Lithuanian weekly, published every Friday, by J. O. SHRYVYDAS, 412 Siegel str. Philadelphia, Pa.

Subscription rates:
 One year in all parts of the world \$ 2.00
 Six months \$ 1.00

All communications should be addressed to:
 „KOVA“
 412 Siegel str.
 Philadelphia, Pa.

ORGANAS LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ PARTIJOS AMERIKOJE.

Nr. 8

Philadelphia, Pa. 23 Vasario (February) 1906 m.

Metas II.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Kam mums reikalingas Vilniuje seimas. *)

Beveik visi mūsų lapeliai pasibaigia šauksmais: „Šalin caro valdžia! Tegyvuoją žmonių valdžia! Tegyvuoją seimas Vilniuje!“ Iš to, ką pereitą kartą rašiau apie tai, kokia mums reikalinga valdžia, jau galėjo skaitytojai suprasti, kam mes šaukiame: „Šalin caro valdžia! Tegyvuoją žmonių valdžia!“, bet kam reikia to seimo Vilniuje? Ar neužtektų visai Maskolijai vieno seimo? Ar ne vis-tiek, kur susirinks mūsų išrinktieji: ar Peterburge, ar Maskvoje, ar Vilniuje, kad tik jie būtų visų žmonių, vyrų ir moterų, pasiekusiųjų 20 metų, be jokių suktybių išrinkti? Pasirodo, kad ne vis-tiek.

Teisybė, apsidairę aplinkui, mes visur pamatysime baisiausią skurdą, vargus ir ašaras; visur mūsų brolius, darbininkus, spaudžia ponai-piniguočiai, pabirkantai, dvarininkai ir turtingesnieji ukinikai, visur sunkia iš mūsų paskutinius syvus. Ir lygiai spaudžia darbininkus kaip maskolius-ponas, teip ir latvis, žydas, lenkas ir lietuvys — čia jie visi lygūs, visi tokiepat siurbėlės; užtai ir mums reikia prieš juos visiems išvien eiti: ir lietuviams, ir lenkams, ir žydams, ir maskoliams.

Spaudžia mus da ir iš kitos pusės — tai caro valdžia. Kartu su kitais mes velkame tą baisų caro valdžios jungą, bet čia visų ne-maskolių jungas da sunkesnis: mes turime ir už tai kentėti, kad mes ne-maskoliais gimėm. Sztai kad ir lietuviai: per tiek metų mes turėjome nekalčiausias knygeles su tokiu baisiu vargu gabenti iš Prūsų! O kiek žmonių dargi už maldų knygas pakliuvo į kalėjimą, kiek tapo už tai išgrusta į tolimus Maskolijos pakraščius, kiek kruvinų ašarų tapo dėl to išlieta! Per tiek metų vėl buvo persekiojamas katalikų tikėjimas, atimtinėjamos bažnyčios ir „nagaikomis“ vaikomi iš jų žmonės! Tuo tarpu visas kraštas tapo apsėtas daugybe cerkvių; pristatydino jų ir ten, kur vos keletas

pravoslavų tegalima rasti. O kas teip buvo apsunkinęs Kauno, Vilniaus ir Gardino gubernijose katalikams žemę pirkties ir visai uždraudęs kokias-nors valdžios vietas užimti? Užtai maskoliai-ateiviai, kad ir kokie paskutiniai žmonės būtų buvę, lengvai galėjo gauti visokias vietas; juos vilioje viliojo caro valdžia į mūsų kraštą, gelbėjo jiems pas mus žemę pirkties... Teip, mus, lietuvius, kad geriau galėtų laikyti savo rankose, caro valdžia per tiek metų rupinosi paversti į maskolius, į aklus caro ir ponų garbintojus. Mūsų mokyklas paverė į biauariausias maskolinimo ir kvailinimo landynes. Visur brukte brukte mums savo kalbą, o baisiausia persekioja prigimtąją; liepia garbinti didžiausius mūsų budelius, stato jiems mūsų krašte paminklus! Ir dabar jau neva šokia-tokia liuosybė duota, bet vis mes teip-pat spaudžiami. Užtai mes, rasi, da labiau, kaip kiti, patyrėme ant savo sprando caro valdžios leteną ir šaukiame: „Šalin caro ir visokių lupikų-či-nauminkų valdžia! Tegyvuoją žmonių išrinktųjų valdžia!“ Tokiu budu ir versti nuo savo sprando caro valdžią mes turime visi išvien, bet kaip paskui geriausia būtų įsitaisius!

Na, sakysime, jau mes nuvertėme nuo savo sprando caro valdžią ir įvedėme žmonių išrinktųjų valdžią — ar tuomet jau išnyks tas lietuvių prispaudimas tik-tai dėl to, kad jie lietuviai, o ne maskoliai? Ne, neišnyko mažesniųjų tautų (narodų) prispaudimas kituose kraštuose: Vokietijoje, Anglijoje, Austrijoje; neišnyks jis — ne pas mus tolaik, koliaik mes neįgytume savo kraštui lygių su Maskolija tiesų, koliaik negalės Lietuva pati savo reikalais rupintis Vilniaus seime.

Sakysime, visi plačios Maskolijos gyventojai siunčia savo pasiuntinius į Peterburgą. Iš visų kraštų susirinks ten pasiuntiniai, bet maskolių vis-tiek bus daugiausiai, nes jų yra tiek, kiek visų kitų į kruvą paėmus. O kaip seime didžiama nutars, teip ir bus. Tokiu budu beveik viskas prigulės nuo maskolių;

kaip jie norės, teip ir bus.

Dabar paklija klausimas: ar gi ir tuomet maskoliai spaus mažesniąsias tautas, kaip dabar spaudžia? Juk jau nebebus tuomet tokios caro valdžios, nebegalės būti nė tokių činauminkų!... Teisybė, nebebus caro valdžios, bet stipresnysis vis-tiek spaus silpnesnįjį: dabar spaudžia caro valdžia, paskui spaus maskolių ponai-piniguočiai, visokie pirkliai (kupčiai), pabirkantai ir dvarininkai: jie žiūrės, kad pavergtieji kraštai neišsprustų jiems kokių-nors bndu iš nagų, užtai kad tuomet užtrukytų jiems melžiama karvutė, prapultų vietas, kur gali be jokių muitų savo tavorus pardavinėti. Kad tie pavergtieji kraštai visai nė svajot negalėtų apie atsikratymą nuo svetimo jungo, pergalėtojai paprastai visai nori suliet tuos kraštus su savo kraštu; o kad lengviau galėtų tai pasiekti, susiaurina tų kraštų žmonėms tiesas, pradeda persekioti jų kalbą, tikėjimą, papročius ir visur bruka savo. Ir teip darosi ne tik dabartinė Maskolijoje, bet ir tuose kraštuose, kur jau yra valdžia pasiuntinių rankose, — teip bus ir busimaj Maskolijoje. Tokiu budu ir lietuvių persekiojimas liks, tik truputį susimažis.

Kitas dalykas būtų, jeigu į Maskolijos seimą iš pačių maskolių daug mūsų draugų, socialistų arba socialdemokratų, pakliūtų. Kaip ir viso pasaulio socialistai, jie, žinoma, eitų prieš mažiausią kokios-nors tautos persekiojimą, bet, nelaimė, maža yra viltis, kad dabar daug socialistų galėtų iš maskolių pakliuti į seimą; mat, da didelis tamsumas tebeviešpatauja ten plačiose miniose, o kur žmonės tamsūs, ten jie veikia renka teip kokius juodapikaklius, kurie jiems daugiau degtinės pastato; nuo tokių gi pasiuntinių mažai gero mes pamatysime.

Pažiūrėkime į kitus kraštus, kur jau seniai tapo nulaužyti karaliams ragai, o kaip ten mažesnės tautos spaudžiamos! Sztai paimkime Angliją. Rodos, ten jau gera valdžia, o kaip spaudžiami airiai! Baisius daiktus anglai su jais darė, viską

*) „Darbininkas“ Nr. 5.

jų niekino, naikino, spaudė, koliai tie ne susiprato ir neatsispyrė prieš savo skriaudėjus. Tie-patys anglai, da didesnių lobių trokšdami, užpuolė keli metai atgal ant ramių burų, baisius klanus jų kraujo praliejė ir pavergė juos; jie teip-pat badu marina ir begėdiškai smaugia Indijos gyventojus. Mūsų kaimynai, vokiečiai, baisiai spaudžia lenkus ir lietuvius, norint ir čia yra žmonių išrinktųjų valdžia ir socialistai sulginamai labai daug savo pasekėjų turi. Paskutiniaus metais vokiečiai užsimanė visai išnaikinti lenkus, ir štai prasideda nematyti lenkų kalbos persekiojimai: už tai, kad lenkų vaikai nenori vokiškai poterių kalbėti, mokytojai rykštėmis juos plaka; baisiai persekiojami lenkų laikraščiai (gazietos) ir susirinkimai už tai, kad jie išdrįsta vokiečių valdžią peikti, norint vokiečiams tai galima. Pagaliaus, jau kelintą šimtą milijonų rublių paskiria lenkų žemei išpirkti ir teip visam jų kraštui į vokiečių paversti, bet vis nieko negali paryt: mat, juo labiau kas ką spaudžia, tuo labiau tas kyla, kad tik jau vieną kartą prasikrapšto sau akis. Ir visur panašiai spaudžia stipresnės tautos silpnesniašias.

(Užbaiga seka.)

V. Kapsukas.

Žinios iš Lietuvos.

Niekas teip nepriskubino žmonių susipratimo, kaip revoliucija. Niekas teip nepagalando skirtumo luomų, kaip visatinas pajudinimas žmonijos. Tiesa, kad revoliucija padaro ir šiokeis tokias laikines nelaimes. Bet žmonių progrose, revoliucijos vaisiai yra nepaprekiuojami jokia kaina. Pirmieji revoliucijos išsi-veržimai paaštrino sątkius ir Lietuvos ukininkų su ponais, darbininkų su ukininkais, o visų jų su Rusijos autokratiška valdžia. Dar pradžioje sausio, š. m., rašė mums iš daugelio vietų laiškus, kurie patvirtina mūsų aukščiau privestas nuomones. Tarp kitų laišku viens mums pakliuvo iš Panemunėlio (Kauno gub.) kur štai kaip rašė: – „Po visą Lietuvą daro žmonės, socialistų vedami, didelės demonstracijos. Oratoriai sako viešus pamokslus; dainuoja visur priešingas valdžiai dainas, – netik namie, kaip seniau buvo daroma, bet ir atvirai, po sodžius, miestus ir miestelius, akise policijos ir civiliškų valdžių. Valsčiai išmetė staršinas, starastas, sudžias ir mokytojus, – visus išginė lauk. Caro paveikslus nu-draskė nuo sienų. Ukininkai už žemę nebemoka. Monopolius beveik visoj Lietuvoj girdėtis sunaikino“. Toliaus vėla-rašo: – „Darbininkai dvaruose ir gele-

zinkeliai sustreikavo. Užgynė ponams pardavinėti miškus pirkliais į užrubežius, valė pirkti tik žmonėm dėl kuro ir budavonės. Žingunė (pačta) tai eina, tai vėl n'eiua“. Čzia matom, kaip pirmiau aprašo kovą prieš valdžią, o paskiaus ji apsireiškia jau ir ne prieš valdžią. Darbininkai nori iš tų judėjimų ištraukti ir sau šiokeis-tokį materijališką pagerinimą savo buvio. Tai yra naturališkas dalykas. Galop laiškas šiaip užsibaigia: – „Bet nesnaudžia ir valdžia: privarė pilną Lietuvą kazokų ir dragunų. Nors jau ir Lietuva ginkluojasi, bet gali iškilt baisi skerdynė... Tečiaus matyt, kad caro sostas svyruoja į visas pusis; laukiame, kad tik jis greičiau pavirstų; bet bijome, kad jis virzdamas gali daug žmonių po savim užblogšti... Vieną sykį jau buvom išėję į karę! Nelab seniai buvo valsčių susirinkimas. Buvo jau naktis. Sztai nenetikėtai atjoja žmogus, ant sušilusio arklio, nuo Kvetkų (miestelio apie 4 mylias atstu) ir pasakė, kad „juodašimčiai“ atėję į Kvetkus, emę piauť žmones ir degint triobas. Žmonės, tą išgirdę, sėdo raiti ir davė žinią po visą apylinkę. Ryto anksti jau šimtai žmonių traukė Kvetkų linkui, apsiginklavę kas ką turėjo: nešėsi šakes, lopetas, kirvius ir senas šaudykles. Kas raitas kas važiuetas. Gražu ir griaudu buvo žiurėt į minią, bėgančią gelbėti savo brolių. Matytis, kad buvo vienybė prieš priešą. Bet kariaut neprisiėjo, nes žinia pasirodė netei, singa. Gali but, kad valdžios šnipai ją ir paleido, norėdami išbandyti žmonių nuomones“.

Kaip visados, iškilus žmonių judėjimams, pasirodo skaidresnėje šviesoje ir visos partijos. Lietuvos judėjime atsižymėjo partija „sicilistų“ – Lietuvos Socialdemokratų Partija. Ji pripažindama, kad tiktai pakelus ginklą prieš valdžią, galima yra mislyti apie iškovojimą kokios nors laisvės Lietuvos darbininkams, drąsiai stojo į kovą. Nubankrutijimas valdžios, – tai buvo pirmutinis įuagis. Sustabdymas milijonų, plaukiančių valdžiai iš Lietuvos už degtinę; užtvėnkimas upelių aukso, iš ukininkų išplėšiamo keliais visokių mokesčių; galiaus varu atstatymas caro urėdininkų, o jų pamaitymas žmonių išrinktaisiais, užbaigė tuomlaikinį kovos programą. Programas visai neplatus, bet jį išpildyti, ant nelaimės, tuom žygiu nepavyko. Kodėl? Tam būtų daug atsakymų. Bet čia užteks vieno: prieš tą programą stojosi kunigija ir – iš dalies – demokratai. Apie paskutinius bus dar kalbėta labai daug vėlesniaime laike. Apie pirmuosius užkliudysme biskį dabar. Kunigai Lietuvos, kaip ir Amerikos kunigai su laisvamaniais, stojo

į kovą prieš socialistus ir padėjo valdžiai revoliucionierius apgalėti. Apart popiežiaus enciklikos, apart Antanavyčiaus aplinkraščio, apart prakeiksmų iš ambonų, apart vaisinimo aficerių po klebonijas, jie panaudojo dar tam tikrą propagandą raštu. Turime apstų rinkinį tosios kunigų anti-revoliucijinės agitacijos, su kuriaja norim skaitytojus supažindinti. Vieną iš jų atsišaukimų patalpiname žemiaus. Tai puikus dokumentas! Galės iš jo pasemti dar mokslo ir mūsų „Žvaigždė“ su Patrumpu. Sztai jis:

„Szalyn, socialistai-demokratai, szalyn!

Iš ko mes pažįstame brolius?

Atėjo laikai paskutiniai, kada socialistai-demokratai, skraidydami naktimis, mus plėšti ir deginti pradėjo. Ana, nevieno ukinjko namai su gyvuliais ir paukščiais, su padarais, triobomis ir grove suruko, suliepsnojo; o žmonės pernuogiai dejuoja ir verkia ir šaukiasi Dievą į pagelbą. Ana, atėjo tamso, išvertė vartus ir duris pas ukinjką, pas triobelnjką, ke-li pažįstami socialistai ir revolverius kišdami ramiam gyvetojui prie krutinės, „atiduok pinigų“, rėkia. Ana, raštinėse knygās, iš kurių reikės da mums semt žinias, jie sudraskė, supurtė. Ir jau, Pajavonio srytyj, Puodžiunai ir Žvirbliai nuo jų į pelenus pavirto; ir jau Makalų valstijo, Višniauckai ir kitur kiti nuo jų sudilo, sugaisravo. Ir netoli Gražiškių, ir netoli Senapilės, ir kitur nevieną jie yra apiplėšę ir apvarginę. Pilviškiuose ir Bartinjkuose, ir kitur jie yra sunaikinę reikalingąsias knygās baibariškai. Ar tai mūsų broliai ir draugai, taip rustaudami gązdina mus! Jau nė caro rundinikiai ne buvo taip giežę, nebuvo taip akstinau-vę. Tik kryžėiviai su totoriais, giljojo senovė, lygiai buvo nekentę žmonių ir pasaulio...

Szalyn, socialistai-demokratai, tieji degįtoji! Szalyn, socialistai-demokratai, tieji vagįs ir totoriai! Jau pažįstame jų naująją evangeliją! Jau pažįstame per jų darbų, kad nėsate mūsų broliai! Visi už vieną, viens už visus!

Szalyn! Szalyn!“

P.S. Red. – Nenustokit kantrybės, broliai: tokios „literaturos“ teks matyti ir daugiau.

Revoliucijos atbalsiai.

Nauji revoliucijos gandai pradėjo eiti iš Maskvos ir Peterburgo. Rusijos laikraščiai sako, kad per dvi-tris savaites įvyks dideli nuotikiai, kuriuos paskubįs ateiti baisi ir nuožmi ministro Durnovo politika. Kaip Plevės valdžia priskubino sukilimą teroro ir nužudymų, teip Durnova sužadįs visas tautas prie vsuti-

no sukilimo. Didelė dalis ministrų atsisakė nuo vietų. Jie protestuoja prieš paduotą valią gubernatoriams, kurie uždarė visus prakilnesnius tautų vyrus į kalėjimus, ir tokiu būdu sutramdė sušaukimą „Dumos“. Sako, kad ir Vitte pasidavęs dimisijon ir davęs carui išsirikti jį, arba Durnovą.

Revolucijonieriai užpuldinėja bankus ir valdžios išdus, ir pinigus išnešę jungia į kovos fondą. Pirmiaus tą fondą palaikė turtingi laisvamaniai (liberalai), bet dabar jie patys atsikreipė prieš revoliuciją.

Varsavoje social-revolucijonieriai smarkiai agituoja, kad pavasarį surengt visuotiną sukilimą, draug su Rusijos proletarijatu. Rinkimus į „Dumą“ visur boikotuoja, o susirinkimus dėlei tų rinkimų išvaiko.

Žydu nukentėjusių pašalpai yra surinkta, iš visų svioto kraštų apie milijoną su viršum dolerių. Bet eina paskalai, kad iš tos pašalpos levo dalį gauną nukentėję turčiai buržujai ir policija. Cziamat iš tikro einasi sulgyt tais žodžiais: šelpti nukentėjusius kovoje... – Netoli Gomeliaus, miestelyj Vetka užgimė judėjimas prieš žydus. Beveik pusė miesto išdeginta. Kiek ten žuvo žmonių, dar nežinia.

Lietuvoje kova tebeeina, nors vietomis kurtesnė, kitur aštresnė. Rašo iš apygardos Južintų, kad dragunai vežiojasi kanuolės ir, grasindami paleisti į pelenus gyventojų namus, reikalauja išdavinėti socialdemokratų agitatorius. Išdavikų, vienok, nelabai randasi; nors tulose vietose keletą ir išdavė. Nurodytuosius tuojau areštuoja, baisiai primuša, ir įmeta į kalėjimus.

Iš Rygos rašo, kad kratos pas darbininkus esti kasdieną. Bet jieško ne ko kito, tik pinigų. Sako, nespėji užsidirbti, tuojau ir atima. Už menkiausį pasipriešinimą, kazokai ir kareiviai nuozmiai plaka nagaikomis. Nuo tankių plakimų, sako, tuliems darbininkams jau sutruko skura ant kuno...

DARBININKŲ KRONIKA.

¶ p. J. J. Paukštis, išdininkas kankintinių kom. Amerikoje, praneša apie gautą iš Europos tokį telegramą: „Kankintinių daugybės. Pinigų trukta. Siųskite greičiaus“. Išsiųsta, visi kiek buvo – \$ 350.00.

¶ „Katalikas“ serga geltonąja liga, nes kur tik meta akį, visur jam išrodo geltoną, – socialistai einą su caro valdžia išvien, esą caro papirkti; socialistai užtraukia ant Lietuvos kazokus ir patys išsislapstą; socialistai išgriauną Lietuvos

klebonijas ir išveją dievą iš bažnyčių; jie susidėję su žydais, esą antri „juodašišiai“, barbarai. Taigi dėlto nuo socialistų reikią šalinties. Jų mokslas esąs melagingas, ir tą prirodo štai kokių faktų: egi žiurėkit kiek jie surinko aukų! Tyrai brandukiškiai... Juokai ir gaila, kaip „Katalikas“, „Žvaigždė“, „Saulė“ ir kiti tokių akademijų studentai nerias iš kailio prieš socialistus, daužosi į sienas. Yra senas priežodis: „Ką dievaičiai nori pražudyt, tai pirmiaus leidžia jam pasiusti“. Pritaikinsim tuomtarpu tą priežodį mūsų Brandukams...

¶ Chicago, Ill. – 10 vasario kuopelė lietuvių atlošė ant Pulaskie Hall teatrą. Vaidino dramą „Keistutį“. Teatras nusidavė gana pusėtinai. Daugėsio nebuvo ko nė geisti, kadagi lošė ne specialistai, bet tie patys prasti darbininkai, skinantie lietuviams kulturos keliai. Tarpe aktų buvo kalbėta apie šelpimą revoliucijos, ir publika sumetė 11.30. Beto J. Gerech paaukavo 1.00. Taigi viso labo 12.30 prisuonė „Kovos“ Redakcijon ir meldžiu vardan aukautojų, pasiūsti LSDP. – Turiu dar paminėti apie vietinę „Apveizdos Dievo“ parapijos revoliuciją, kuri atsitiko 11 vasario. Ji iškilo delei piniginių reikalų tarpe kunigo ir parapijonų. Buvo bausis praliejimas kraujo; pašovė daugelį žmonių. Kadagi mės arti gyvenom, tai išgirdė šuivius, bėgom žiurėti. Aš pats mačiau savo akimis, kaip policija, kunigo užprašyta, šaudė nekaltus žmones. Policinonai teip elgės su žmonėmis, kaip „pekhauzej“ piovikliai su gyvuliais. Žmonės vieni šaukė, kiti verkė, kiti kruvini keikė: „tebun prakeiktas kunigas su savo popiežium, katrie tokią pragarišką tvarką veda; ką meilę artimo platina su šaudyklių kulkomis!“ – J. Jančauskis.

¶ Chicago, Ill. 4-ta kuopa LSPA. laikė 28 sausio susirinkimą, su apsvartymais kuopos reikalų. Užmanius paaukauti į fondą siuntimui agitatorių Lietuvon, visi vienbalsiai nutarė tuom neužiimti. Tečiaus jei kas iš Chicago LSP A. draugų norės keliauti Lietuvon – su mieriu vesti tarp žmonių agitaciją ir kovoti su ginklu nugriovimui despotų, tai draugai nutarė sudėt kelionei kaštus ir geriausiai apginkluot. Tada atsišaukė drg. A. K-is ir išreiškė norą keliaut, zadėdamas parvykęs kariaut už Lietuvos laisvę ir neprigulmybę. Visi jam prizadėjo aprupinti kelionės reikmenimis.

¶ Brooklyn, N.Y.: „Garbi Redakcija „Kovos“, – če prisuonėu čekį ant 27.95 ant revoliucijos reikalų. Ant prakalbų „Lietuvaičių Dr-tės“ tapo surinkta 21.08, iš kurių prie pavardžių priguli 16.60, smulkesnių aukų 4.48, likęs pelnas nuo

prakalbų 6.87. Tai ir pasidaro virš minėta suma. Visus tuos pinigus skiriam LSDP. – Su guodone, P.Stankevyčienė, 611 St. John's Place.“ – Vardai pagar-sinta 7 nr.

¶ Easton, Pa.: „Broliai, darbininkai ir darbininkės! Už laisvę, už laisvę mūsų tėvynės ir visos Rusijos proletarijato! Pamenam, kas dėjosi praėjusiuos metuos. Pamenam, kaip 22 sausio paliepus carui tukstančiai mus brolių tapo iššaudyta. Bet caras laisvės nenušovė. Jis negali visų žmonių išžudyti. Laisvės trokšta kiekvienas, o caras bijosi ją žmonėms duot. Bet mės žinom, žmonija priguli ne nuo caro. Ne caras žmones sutvėrė, bet žmonės carą. Ne dievas biauurų carą palaiko ant jo kruvino sosto, bet žmonių lavonai. Bet tų lavonų kruva auga vis aukštytyn, kelia nuo žemės patį carą, ir prisitariena diena, kada jis grius nuo lavonų, bus sutrytas po žmonių kojomis, o su juom drauge sugrius visa Rusijos tyronų valdžia, žmonės atgaus liuosybę ir visur laimė užžydės. Tik mės, atmindami kritusius kankintinius, platinim tarp savųjų susipratimą kad kiekvienas iš mūsų bu tų pasirengęs tapti kankintiniu kovoje už laisvę. Szelpkime kovojančius, kaip tiktai galime, nes tai visų šventa pareiga. Jūs inteligentai, daktarai ir kiti mūsų „švietėjai“! Gana jums tose šventose dienose jieškoti garbės, pagyrimų ir „viršaus“! Nužengkit ir jįs į tuos kraujo klanus, po kuriuos pluduoja mūsų broliai. Jie visi yra lygūs ir visi baisiai dideli milžinai, – karžygiai be vardo, be skambalų, blizgėjimų. Mės prieš juos tik aguonos grudeliai, Szalin su garbe, šioj valandoj! Tegyvuoja kova! – Cziam prisuonėu „Kovos“ Redakcijon savo uždarbį „Kruvinojo Nedeldienio“ 1.34, prie ko U.Strimačiūtė (iš Harford, Conn.) pridėjo 1.00 ir K.Szeštokas 25c. Visus skiriam tikriems revoliucijonieriams, t.y. Liet. Soc. Dem. Partijai. – J.B. Jusaitis.“

¶ Ladd, Ill.: „Cziam prisuonėu 10.35 revoliucijos naudai aukų, surinktų per: P.Jankauską ir V.Jarutį. Vardan tautos ir revoliucijonierių ištariu širdingą ačių kaip aukautojams, kurie nesigailėjo pridėti savo trupučių prie švento darbo ir rinkėjams, kurie pasišventė pavaikštinėti per stubas. – J.Jazavitas, Bx 199.“ – Vardai aukautojų žr. 7 nr.

¶ Brooklyn, N.Y.: – „Garbi Redakcija! Cziam prisuonėu M.O. ant 50.00 dolerių, kuriuos savo metiniam susirinkime paaukavo vietinė šv. Kazimiero Draugystė. Vardan kovojančių už laisvę, mės vietinis revoliucijinis komitetas ištariame širdingą padėką. – Sekretorius viet. rev. kom., J.Zacharauckas.“

¶ Chicago, Ill. – Ant 127-to „Revo-

liucijos Lapelio“, prisiųsto iš „Kovos“ Redakcijos, mudu su J.Siderevyčium surinkome per stubas 9.15, kuriuos prisiųdami pavedam perduoti LSDP. atstovui, draugui Lizdeikai. Tegul eis tie centai ant ginklų, kurių šaukia mūsų broliai tėvynėje. Brangūs broliai ir sesutės! Skubinkimės nešti jiems pagelbą, dėlei kovos už tėvynės liuosybę. Tegyvuoja revoliucija! Teprasmenga carizmas! – A.Kiedis.

¶ Easton, Pa. – Pasitaikė man; kad visai netikėtai pagelbėjau dviems savo viengenciams ir podraug iš to išėjo nauja sušelpimui revoliucijos. Buvo teip. Vientaučiai: Jonas Gailius ir Andrius Saurys panorėjo išmokyti ant mašinų dirbt. Aš juos už dyką pamokinau, o jie už tą paaukavo abu po 3.00 revoliucijos labui. Nuo kitų čia žydėliai nuplėšia po 10.00 už pamokinimą ir vienok negauna ant mašinų dirbt. Tuos 6.00 skiriam LSDP. – Teipgi užkveičiam geras tautietes-merginas, kurios mažai teuzdirba, tegul atvažiuoja pas mus, o čia greit gaus neblogą uždarbį prie šilkų arba prie audimų. Męs pagelbėsime, be jokio užmokeščio, ir darbą susirast. Gali priburt ant mano adreso: J. Jusaitis, 660 Pine Str. Easton, Pa.

¶ So. Bethlehem, Pa. – Prisiunčiu jums čekį vertės 14.70, kaip auką revoliucijos reikalams, ant atminties 22 sausio, kaipo metinių sukaktuvių nuo pradžios Didžiosios Revoliucijos Rusijoje ir Lietuvoje. Pinigus paskiriam Lietuvos Socijaldemokratų Partijai. (Vardai kitoj vietoj. R.) – F.Masulevyčius, 710 5-th Str.

Atsišaukimas.

Laikraščiuose tapo pakeltas klausimas siuntimo agitatorių Lietuvon ir rinkimo pinigų jų kelionei. Aš turiu didelį norą keliauti tėvynėn ir prisidėti prie kovos mūsų brolių. Dabar ir vienas žmogus gali daug pagelbėti. Aš norėčiau važiuoti ir be tautiečių pagalbos, bet mano turtas nedaleidžia: dar tik metai kaip atvažiauvau iš Lietuvos. Tarnavau karumenėj iki kilo karė rusų su japonais, turėjau bėgti Amerikon, nes nenorėjau eit Mandžurijon už carą kariuoti, – aš noriu kariuoti tik prieš carą. Už tat dabar labai norėčiau sugrįžti Lietuvon tokiam svarbiam laike, o su pragyvenimu, tai aš ten atrasiu kaip. Ir pirma turėjau gyvenimą. Svarbiausia yra kelionė. Jeigu tautiečiai aukausite kelionei lėšas, tai aš aukausiu pats save ir keliausiu Lietuvon, dalyvauti kovoj už jos laisvę ir kitus prie kovos kalbinti, kurie dar apie tą nesirupina. Norinti asabiškai su ma-

nim susiziniti, teiksis kreiptis prie manęs per „Kovos“ redakciją.

Dailydė.

Reikaluose L.S.P.A.

Philadelphia, Pa., 1-ma kuopa savo mėnesiniame susirinkime, 13 vasario, tarp kitko nutarė: 1. Kuopų nutarymai, nelyčianti visos Partijos rekalų, negarinti per organą. 2. Užtėmiję silpną Partijos išdo stovį, mūsų kuopa įneša, kad kožnas sąnarys užsidėtų nepaprastą mokesį po 50c. dėl uždengimo Partijos skolų. 3. Nutarta laikyti kas mėnuo po 2 susirinkimų: 1-mą kuopos reikaluose, 2-ą diskusijų; laikysis susirinkimai kas 2-ą ir 4-tą utarninką kožno mėnesio.

Liet. Neprig. Kliubui, mūsų kuopa ištaria širdingą acių, už pavelijimą laikyti susirinkimus, ir tuom pagelbstant mums darbe. – Mėnesinių sumokėta 6.65.

Sekr. A. Bernotas.

Atsišaukimas į laisvę.

O brangi liuosybė, tu žmonių saldybė, –
Ar esi paslėpta gilmėse gamtos, –
Ar esi nustelbta nuo priešų gaujos?
Prąjo, prabėgo metų begalinė,
Nenuplaukė su jais verguvs gadyntės, –
Sako: „teip jau yra nuo amžių pradžios“...
Daug kartų vaitejan, – vargus apduojan:
Kodėl jie teip kimba prie mus?
Juk man rodos gamta, turtinga ir šventa,
Neužgin nef vienam laisvės.
Ji – tverla gyvunus ir maitin jų kūnus;
Tik, reik jos gerybę suprast!
Jei mylėsim šviesą, gamtos šventą tiesą,
Tai būsim laimingi tikrai.
Taig' laikis visiems stoti, su priešais kovoti,
Nes vargai mus šaukia prie to...!
Aukadloviai kasdien linksmas ir šoka,
O vargšus išlektin, kad anie „nemoka
Gyventi ant svieto dorai“...
Tie ponai didžiūnai, pasaulio siaubūnai,
Išplėšia mums mokslą šviesos;
Atima mums duoną, nuvargina kūną,
Pasmorkia mus ant visados.
Laiks mums jau pabusti, į darbą sukursti, –
Gydyti mus dvasios opas...
J. Szešegrāšis.

Laisvamans ir socijalistas.

Amerikos laikraščiuose pakilo polemika dėlei „laisvamanybos“. Jau pradžioj metų buvo nurodoma tas skirtumas tarp vienu ir kitų, tai priešingumas, tai pagaliaus vienodumas. Neaiškiai esant „laisvamano“ prasmei ir nevienai ją vartojant, atsirado ir klaidingi išvedimai.

Naujokas „Lietuvoj“ buvo rašęs, jog laisvamans tai lygus progresistui, jog be jo negali ir negalėjo istoriškai atsirasti socijalistas, kiteip sakant laisvamans esąs socijalisto tėvu. Ir to laikraščio redakcija išreiškė savo nusistebėjimą, kam visur Europoj socijalistai su progresistais kovoja.

Toliaus Szliupas paskutiniuose savo straipsniuose rašė ant tos tēmos, painio-

damas, kaip paprastai, visur įvairius dalykus. – Norėčiau pridėti savo plytelę prie išaiškinimo.

Laisvamanybė kaipo politiška sriovė įvairiuose kraštuose įvairius dalykus reiškia. Tas priguli teipgi ir nuo gadyntės, kuomet tas buvo.

Vokietijos pav. laisvamaniai (freisin'ig) reiškia smulkiųjų buržuazų judėjimą: – kapitalizmas glemžia juos; eina jie, tie mažieji vertelgos į kapus, o gyvuoti nori, – skaudus tasai jų žuvinimas, skurdu ir vargu dvokia: kovoja už savo buvį. Prie kapitalistų partijos prisidėti negali, – tai priešai; negali prisidėti nė prie darbininkų, nes nėra jais, nenori jais buti, spardos su visomis keturiomis prieš nupuolimą į darbininkų eiles. Jie nori su laikyti gyvenimo plėtojimąsi, pramonės ugį, nori gauti alužną iš darbininkų algos. Neatnešdami nė dalies tos naudės, kurią duoda kapitalistai, jie yra teipogi darbininkų išnaudotojai. Pagal savo ekonomišku pažiūrą yra atgalainiai.

Bet kiekviena partija, turtingųjų klasoje nerodo tikro savo veido, užsideda maską visos tautos atstovystės, savo atgalainiškus norus papuošia pažangos plunksnomis. Dėlto vadin savę laisvamaniais pirmeiviais. Bet plunksnos iškrinta, plaukas netikras išsišeria, pasilieka nuogas atgalėjimas. Nustoja jie įtekmės, jų plepalams nieks nebeįtiki. Tas puikiai buvo matoma Vokietijoj. Kitą kartą galinga buvo ta partija; jos vado – Eug. Richter'io – bijojos ministeria; kitą kartą buvo ji pažangos nešėja, bet juo toliaus tuom labiau ėjo išvien su atgalainiais, pradėjo kovoti su socijalistais, dargi tas tapo vieninteliu jos tikslu. Partija, nustojusi buti pirmeive, tirpo ir tirpo, beliko iš jos vieni skutai; karšinas ji, dar šiek-tiek sulaiko ją jaunųjų dienelių atminimai ir vado autorietas, bet mažai beliko pasekėjų. Su tokiais laisvamaniais kovoja Vokietijos socijaldemokratatai, nes anie yra atgalainiai, nebėra progresistais. Kovojava prieš sriovę atgaleinių, nors jie suvadžiojimui ir kiteip vadintųsi.

Dabar Europoj visoj vieni socijalistai yra tikrais nešėjais pažangos, todėl nedvyvai, kad tiejie „progresistai“ labiau ir labiau telkias prieš socijalistus. Socijalistai kovoja su netikrais progresistais, bet su tikrais progresistais niekuomet nekovojo ir nekovos.

Tarp Amerikos lietuvių „laisvamans“ reiškia vėl ką kitą. Czion yra duodama visokie išaiškinimai tam. Kaip matyt, laisvamans, anot Szliupo, reikštų tą pačią ką ir bedievis, antiklerikalas. Bet jisai ir kiti sako, jog laisvamans lygus esąs socijalistui, ne – dar augščiau

einą: noris panaikinti ne tik kapitalizmą, bet ir kunigų galybę, tikėjimą. Pasakutiniame laike pamatė jisai pats, jog laisvamanyis ir socialistas ne tas pats, jog yra skirtumas, priešingumas. Teip jisai sako: „Mūsų socialistai, lyg žydai kryžiaus, bijosi kunigų, kurie vienval iš ambonų ir kitaip socializmui kelią perstoja“ (V. Liet. N 46 05). Tvirtinimas yra neteisingas, bet skiriamasis nuo socialistų yra pabrauktas. Tarnauti dievam negalima, todėl pasirinko vieną – laisvamanybę arba kovą su kunigais; kovą už socializmą atmetė į šalį.

Pas jį supratimas socializmo kitoks. Atranda jisai ir kiti, jog socializmas atsiradęs iš antiklerikalų judėjimo. (Amerikos lietuviai, ant nelaimės, teip socializmą ir supranta. Puikiai charakterizuoja tą šis apsirėškimas. Kada Dr. Szliupas išstojo iš LSPA., tai keletas mūsų „socialistų“ teipgi išstojo, sakydami: „jeigu socialistai, kurie sėmė Szliupo mokslą per 20 metų, dabar nuo to mokslo skiriasi, tai jie, matyt, susidės su kunigais.“ Kas tēmijo vienok kunigų siuntimą ant socialistų ir sėbravimūsi su Szliupu, tai tik prasijuokti turės iš tokio sąprotavimo apie socializmą!... Red.) Teip, vienoj vietoj tas pats Szliupas sako: „Ir tiktai padėkavojant tokiam vyru, kaip Volteris, vargdieniai šiek-tiek praako“ („V.L.“ N 45, 1904 m., kor. iš Baltimore, Md.). Silpnai pažįsta socializmo istoriją, jo praeitį, nors galėjo žinias apie jį semti iš populiariškų brošiūrų. Socialistų priešas negalėjo pagaminti socialistiškų nuomonių. Volteris – žinomas kunigėdis; daug gabumo ir triuso įdėjo jisai į kovą su jais. Bet buvo podraug ir kapitalistų apginėjas. Su tokiu pat įnirtimu jisai kovojo su platintojais socializmo nuomonių (ant kiek tuomet tat galima buvo), kaip ir su kunigais.

Pas antiklerikalą, kunigėdį atsiranda nuomonės panašios į kunigų nuomones. Teip bent teko pastebėti ant Szliupo paties. Kovoja su dogmatais katalikų bažnyčios, bet jų vietoj stato kitus tokius pat, neparėmęs jų faktais, tankiai jų nė nežinodamas. Kunigai gadina istoriją bažnyčios išaugštinimui, tą pačią daro Volteris, daro ir mūsų „bedieviai“ kunigų nužeminimui. Neseniai teko skaitytį grafo Hoensbroecho knygą apie popiežius. Tai buvusis jezavytas; nuo jų mokslo neatsisakė, tik jezavytų mokslą atkreipia prieš juos pačius. Istorikų apraiškų aiškinimas ir dabar nesuprantamas jam – tai nedorėlių išmislas esąs... Pas lietuvius laisvamanyis visą blogą pagaminę kunigai: jie pramanė bažnyčią, tikėjimą ir patį dievą. Vieton to stato savo dogmatas, kurie yra negacija anų,

priešinga visai aniems. Mokslškumo mažai ir šiuose.

Anot tų pažiuros, kaip blogas nuomones pagaminą kunigai, teip geras – laisvamaniai. Dėlto atsiranda sektos ir sektelės, nes aklaï seka savo autoritetą, vieną ar kitą. Dėlto tokiam laisvamaniui tėra suprantama, kad tie ir tie yra aklaï pasėkėjais to ir to. Be mokytojo, popiežiaus niekas negalys apseiti, tik jo popiežiaus „laisvamaniškas“. Savo nuomonių negalys turėti; iš to pareina, kad butinai turi iš ko pasiskolinti. Skolina autoritetą tvirtinimą, o ne jo faktus. Kas eina prieš jį, tas yra diktatorius, fanatikas, aklaï žmogus. Tik laikymas savęs už autoritetą, popiežių neklįstantį galėjo pagaminti tokius užmetinėjimus, apkaltinimus. Gali ir turi kunigas keikti kiek nori, bet prieš mane neik, – toks „kunigėdžių“ principas, dogmatas. Laisvė kritikos daleista pritaikant prie kunigų.

Yra tai surišta su buržuazijos nuomone, jog nedori žmonės viską pagaminą. reikią sugriauti juos, jų ypato numaldyti... o sąlygų tuos žmones sutvėrusių neklūdo. Nesupratimas istorijos, nesupratimas gyvenimo apraiškų.

Kova „laisvamano“ su kunigais primena dviejų tikinčiųjų ginčus dėl tikėjimo, kieno tikėjimas geresnis. Ir pradeda plusti ant kits kito. O pertikrinti nepertikrįs, nes tikėjimas dėlto yra tikėjimu, kad neklaušo ir negali klausyti liogikos, proto. Užsiima tikintieji savo kunigų cnotomis, dorybėmis, jų gospadinėmis, vieno žmogaus kliautis primeta visiems to amato žmonėms, rankioja purvelį po purvelį iš jų ypatiško gyvenimo bet nemato svarbiausio pagrindo, ant kurio jie stovi, ant kurio išdygo. Vieton kunigų galybę mažinti, – didina; vieton platinti laisvamanybę, palaiko autoritetą, dogmatą, stoką kritikos.

Malonus kunigams tie priešai; jie nepavojingi. Jie parodo tamsiai myniai, kaip jie reikalingi, jie parodo jai, jog tikėjimas yra teip svarbus ir reikalingas, nes bedieviai nori išplėsti. Nieko geresnio neduoda, lengvesnio padėjimo nerodo, laikosi prie tikėjimo, kas be ištrauks iš vargų...

Siunta kunigai ant socialistų. Keikia juos, bet nieko tas nepadedą; norėtų įtraukti į tikėjimo kovą, bet veltus darbas; tikėjimas – privatiškas dalykas, atsako socialistai, užsiimame kova su kapitalizmu. Kunigai atvirai negali ginti kapitalistų, save prazudytų, todėl ir laukia atlektiant mūsų į jų tikėjimo ginčų spąstus, nes tik ten ir tėra jų galybę pasislėpusi.

Socialistui vis tiek kokio tikėjimo nebutų žmogus. Tikėjimo, teologijos daly-

kai jį neapeina.

Laisvamanyis-bedievis negali todėl būti socialisto tėvu, nes tai yra įvairūs dalykai. Laisvamanyis gali būti ir buržuju. Socialistas gali būti bedieviu ir dievočiu, vienas kitam neprieštarauja.

Todėl negalima statyti iš vienos pusės laisvamano, o iš kitos socialisto, reikėjo sustatyti ant vieno plokščio. Prieš priešium tegalima sustatyti buržujų ir socialistų. Socialistai eina prieš tuos laisvamanyis, kurie yra buržujais ir dėlto, kad yra buržujais, kapitalistų šalinikais, o ne dėlto, kad yra laisvamaniais.

Lietuvių laisvamaniai mažai teparodė gyvumo dar, kad butų galima spręsti apie visus juos. Žinomi vieno ar kito iš jų darbai. Ir galima pasakyti, jog vieni yra socialistiškai, kiti turi grynai kultūrišką pobūdį, neklūdantį visai santikių kapitalo ir triuso. Kiti dalykai priešingi pačiam mokslui.

Laisvamaniai Amerikoje dar uepadarė stiprios didelės organizacijos politiškos, nes viena – ne buvo tai jų tikslas, o antra – ir negalima iš organizacijos kultūrišką sutverti politiškąją spēką. Sziosios pamatas visai kitoks; kitoks tikslas ir taktika.

Kiekviena socialistų organizacija privalo varyti tik savo taktiką, nepaisydama į prašalinę įtekme.

Todėl navatnas yra reikalavimas, jog laisvamaniai turėtų eiti išvien ar skyriumi su socialistais. Jeigu jie bus socialistaistais, tai tie eis ir privalo darbuoties socialistų eilėse. Reikia eiti prieš tat, jeigu socialistams užmeta mokslą ir taktiką visai svetimą. Jie turi mokslą ir tikslą nieko bendro neturintį su viena ar kita religija ar bažnyčia, todėl kaipo socialistai neužiima nė platinimu, nė naikinimu religijos, bažnyčios ar kunigų.

J. I.

Socijališkos studijos.

Darbo klausimas.

K.: – Ar socializmo laikuose kiekvienas bus priverstas dirbti?

A.: – Žinoma kad, išėmus tik vaikus, suaugusius nuo 50 ar 45 metų ir ligonius, visi privalės dirbti.

K.: – Sakote, jog kapitalistai dabar suvagia nuo žmonių neišmieruotus turtus. Ar tad bus jiems pavelyta skolinti savo pinigų darbininkams ir iš palukantų pasidaryt gyvenimą? Gal jie už suglemžtus pinigus galės pirkti nuo darbininkų visas gyvenimo reikmenis ir gyventi be darbo?

A.: – Reikia atmint, kad socializmo laikuose pinigai, be darbo, bus tiek teverti, kiek žiemos laike basam pirštinės.

Jų niekas neims. Darbas bus rekorduojamas į knygutes ir su toms knygutėms žmonės viską pirks, kas tik yra ant svieto. Auksas ir sidabras bus tiek tevertas, kiek jis yra stipras ir kietas. Kaip pinigai, jie bus niekam netikę. Taigi jų niekas ir nesiskolys nei mokės už juos palukanų. Iš antros pusės, už auksą ir sidabrą nebus galima nusipirkt nė adatos, pakol jie nebus paversti į darbą. Taigi ir kapitalistai, jeigu norės ant svieto gyvent, turės būti žmonėmis, o ne tranais, – t.y. turės dirbti. Ir tokiu būdu kapitalistų klausimas išnyks pats per save.

K.: – Kodėl socialistai tvirtina, buk visi pasaulio turtai esą vaisiumi rankų darbo? Kodėl jie nepripažįsta darbo galvos, t.y. darbo inteligentų?

A.: – Kaip?! Ką? Kas tau sakė, jog socialistai to nepripažįsta?..

K.: – Nagi neseniai laikraščiuose rašė tie patys jūsų socialistai, kad Lietuvos socialistai nenorį mokyklų, o Amerikos socialistai niekiną inteligentus.

A.: – Pamesk niekus tauzijas: tikras socialistas niekad tokių nonsensų neraišys, nes jis žino, kad socialistai viso svieto susideda iš visokių draugijos sluogsnų: darbininkų ir inteligentų, iš bajorų ir iš kunigų. Niekad socialistai ne tvirtino tokių juokų, kad turtai yra pagaminti vien tik rankomis. Be minties ir protavimo, jų negali prigulinti judėti ir rankos arba kojos. Socializmo kliškai tik tą tvirtina, jog abelnai darbas sutveria visus turtus, perverzdamas prigimties dovanas į produktus žmonių gyvenimui reikalingus. Jeigu kas tokį tvirtinimą nori išversti į kitokią prasmę, tai parodo apgailėtiną savo proto skystumą ir pasalingą norą nukariauti socializmą. Bet jiems tas niekad nenusiduoda. Patiki toms zaunoms tik lygūs jiems. Męgi pilnai pripažįtame, turtų sutvėrime galybę proto kaip ir rankų darbo. Kitokių išvadžių tu nerasi jokiuose socialistų raštuose.

K.: – Gerai. Na, kokia ateitis, socializmo laikuose, laukia mūsų pagarbingų dvasiškųjų, kurių smegenys nepagimdo dabar jokių reališkų turtų nė jokios paramos žmogui, kaip prigimties tvariniui!

A.: – Mokytojai žmonių tada bus labai guodjami, daug geriau negu dabar. Bet jie turės mokinti žmones šviesos ir praktiško pažinimo gamtos. Dabartiniai dvasiškiejie galės užimti pamokslinycias ir tada. Bet pamokslinycios bus jau ne be tos. Iš jų eis tyras mokslo žodis, o ne jaukimai žmonių sąmonės, ne politiška demagogija, ne vertelgystė, ne atzagareiviška tendencija, ne begėdiškas prilaiikymas tarp žmonių tamsybės. Kunigai

perstos būti politiškais čiulpikais žmonių dvasios, o taps tikrais žyniais mokslo šventinyčių, tarnais visuomenės pakėlimui žmonių.

K.: – Kas man užėjo ant mislies tavę klaus!... Ar „Kova“ yra išleidinėjama bendrai (kooperatyviškai) ar ant sistemos lenktynių?

A.: – Ir teip, ir ne. Mat „Kovas“ išleidinėjimo pastangos yra bendros, taigi kooperatyviškos; nes burelis draugų, lietuvių-socialistų, moka koznas ant mėnesio po 20c. ir tuom pakelia išleidinėjimo lėšas. Vienok tos pastangos užsibaigia toli dar ne bendrai. Darbininkams mokasi teip, kaip pas kapitalistus. Prenumerata, kainos apgarsinimų ir tt. viskas formuojasi ant kapitalistiškų pamatų. Nes kitaip ir negalima. Išlaukinės apyvotos gimdo tokias pat vidurines. „Kovą“ apiplėšia trustai popieros, rašalo, gazo, rendų, šiuurų, geležinkelių ir tt. Pilnai bendrai viskas bus galima atlikti tiktaip įstojus bendraveikmei respublikai, įvykus socializmui. Apie bendrijas (kooperacijas) skaityk angliškai knygutę „Merrie England“, kadagi, matyt, apie socializmą teturi labai menkutę nuovoką.

AŠARU VAISIUS.

Pagal Guyala.

Gryžo vakare, nešdams brangenybes, katrų iš anksto meldė jo patį.

Išbėgo priešais jį; ant baltų jos rankų uždėjo branzolietas, stambiose kasose plaukų patalpino kaspiną, papuoštą brangių šafyrų, katras iššaukė šviesius atspindžius akise moters. Skubiai atskleidė kaklaryšį, apvinioto kaklą sniūru perlų; spindenti gražumu ir jaunyste, ilgai žvalgėsi į zerkolinius stiklus, potam atsigrįždama į vyrą, klausė jo apie prekę, kadangi dėl moters saikas gražumo paprastai rėmiasi ant prekės.

Jis, susijudinęs, tylėjo.

Nuog gatvės per adarą langą veržėsi atbalsai judančio miesto.

Ten plyšiuose kalvės matyti greitai judanti, sukaitę darbininkai, čia arčiau murininkai kėlė aukšto budinko sienas, kabindamiesi su sunkiais našuliais ant pečių.

Akįs vyro atsikreipė nuog trukšmingojo svieto ir apsisotojo ant tos moteriškės, barstancios aplink save atspindžius ją puošiančio aukso. Ūmai jis patraukė ją prie lango ir parodė murininką, velkantį sunkią skeveldą akmens.

— Žiūrėk, tas žmogus darbu viso savo gyvenimo neįstengtų apmokėt tavo brangenybių!..

Raudonys pasigėrėjimo ir užganos perbėgo per jos gražų, šypsantį veidą, o vyras žiūrėdams ant jos laimės, mąstė: dėl tavęs negaila

nė darbo, nei sunkenybių.

Prisiartino naktis; pasinėrusi į vaikišką laimę, negalėdama persikirti su savo papuošalais, jauna moteris užmigo apdabinta, skaisiti šviesoje naktinės lempos, nuo kurios šviesa traukė švelnus atspindžius iš papuošalų dabinančių miegančią.

Ir saldi laiksvė ją užliuliavo. Bet ji sapnavo nepaprastą sapną. Jei pasirodė, kad brangūs jos papuošalai atgijo; lengviai, kaip vilnių supami, judėjo perlai ant jos krutinės; šafyras ir auksas tykiai sudrebėjo.

Ūmai, ją pagavo nematoma spēka, ir nunešė į snieginius Siberijos tyrus, kur viduj švilpimo nagaikų dirbo nelaimingi kaliniai. Sužeisti jų pirštai traukė su sunkumu, knebeno iš žemės brangią rūdą. Tai buvo šafyras, ką dabino jos plaukus.

Čia viskas ūmai persimainė. Moteriškė prie savo kojų pamatė jures, o ant jų blaivą, papuoštą rausvais šmorais rytų dangų. Ant juodų bangų pasilenkė žmogus, pasinerė į jas, – dingo; kada po ilgos valandos jį ištraukė, kraujas sunkėsi jam iš nosų, o iš krutinės veržėsi kurčias kvėpavimas. Sukumpę, suakmenėję jo pirštai traukė ką tai tokį... Tai buvo šviesus perlai, katrie grakščiai judėjo ant jos krutinės.

Ir vėl viskas persimainė. Suniršimas vilnių ir dėjavimai žmonių, kįlanti į padanges, viskas susiliejo į vieną didelį, griaudų aidą: šaukimą visų žmonių, nelaimingų, amžinai išbadėjusių žmonių, katrų gyvenimas traukėsi sunkiuose, nepakeliamuose darbuose.

— Kad nors mūsų kruvinas triūsas ir prakaitas galėtų atnešt mums naudą! – šaukė jie. Bet mūsų nevaisingi pasistengimai padidina tik vien vargą, ir vietoje ištekliaus pagimdo mums badą. Prakeiktas tegul bus darbas, ka nudija mūsų gyvastę! Prakeiktas tegul bus tuščias geismas, ir niekiški užsimanymai moterų; nes dėlei jų kožnoj valandoj randaši pasikėsini-mai ant žmogaus gyvasties; dėlei jų kiekvienas skurdžius pardavinėja save nelaisvėn.

Tuos aidus paantrino tūkstančiai, – naje, milijonai atbalsių ir augo jie ir stiprėjo kaskart labiau ir labiau...

Baisi išgastis išbudino jauną moteriškę iš miego; – vienu mostelėjimu rankos nutraukė tvaskančius kaklaraiščius; dirstelėjo ant blizgančių apytamsėjų perlų ir rodėsi jai, jog teip blizga lašai vargdienių ašarų...

J. G...us.

Keletas pasargų draugams.

Butų geistina, kad laiškus. korespondencijas ir aukų lakštelius rašytumėt aiškiai, rašalu (ne pašeliu). Geistina teipgi, kad kiekviename laiskelyj butų rašėjo aiškus adrisas: daugumas rašo visai nenurodydami nė kur gyvena, nė pride-da adriso, – tikėdamies, kad jų adrisas yra žinomas Redakcijos atminty. Tuometaru čia reikia jieskoti adrisų prenu-

meratorių knygoje; bet kadagi, dėl stokos laiko, adrisai kartais esti tik permaintyti adrisinėj mašinoj, o knygoj tebsto- vi adrisas senasis, tai išeina teip, kad at- sakymai nenucina.

Permainant adrisus reikia aiškiai pa- rašyti abu adrisus: seną ir naują. Tam tikslui geriausiai yra naudoti tik krasos korteles (postal cards).

Auksinis laikrodėlis, padovanotas drg. Bagočiaus, laukia to, kurs daugiau pri- siųs „Kovos“ skaitytojų iki galui šių metų. Skaitytojai turi but užsimokėję už ištisus metus. Kurs tik ant pusės me- tų, tokie skaitytojai bus paskaityti du į vieną. Prisiunčiant jų prenumeratą, rei- kia paminēt, kad tai laikrodėlio kontes- tui. Kiteip nebus į tą kontestą įtraukta.

Tas pasargas meldžiame draugų gerai įsitēmyti. Sulyg jų pasielgiant bus daug suėdyta Redakcijai laiko, kurį sunau- dosime ant ko naudingesnio mūsų visų labui.

L.S.P.A. finansų apyskaitos.

Įplaukimai:

Už apgarsinimus 18.50. Prenumeratos 6.50.
Už raštus 2.50. Mėnesinių 5.40. Viso 32.90.
Buvo 58.64. Viso labo 98.54.

Išleidimai:

Spauda etc. 2.41. Zeceriams 9.00. Kolekta-
vimas apgarsinimų 24c. Krasos ženkleliai 50c.
Viso " " " " 12.15.
" " " " " 98.54
" " " " " 12.15
Lieka " " " " 86.39

Biblijografija,

„Varpas“ 9 ir 10 Nr.
„Lietuvos ūkininkai!“ atsp. iš „U—ko“. Tiltz, 05. Psl. 7.
„Posliednija Izviestija“ Nr. 256.
„Rankvedis Angliškos kalbos“. Praktiškas būdas išsimo-
kinimui angliškos kalbos pačiam per save, be pagelbos mo-
kintojo. Pagal Ollendorfa, Harvey, Maxwell ir kitus surašė
J.Laukis. Chicago, Ill. Spauda „Lietuvos“. 1906. Pustl. 310.
Kaina 1.50.

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

Philadelphia, Pa. per D.Kairį: — J. Staniškis 50c. A. Viš-
niauckas 50c. M. Narvick 50c. A. Pikelaitė 30c. A. Lukoševičius,
A. Balulius, J. Agurkis, Alek. Valburt — po 10c. Viso 2.20
Už raštus nuo D.Kairio 1.15
" " " " " A. Banevychius 1.15
" " " " " K. Jonaitis 50
Bridgeport, Conn. per J. Dulbį: — J.S. Dulbis, A. Terasavy-
čius, D. Petraitis — po 1.00. V. Jasčembskis, J. Terasavyčius — po
50c. L. Norkavyčius, M.P. Glinkis — po 25c. Viso 4.50
Lebanon, N.H. P. Treinavyčius 1.00
Lapelis 127 per A. Kiedį, Chicago, Ill.: — J. Balnis 1.00. J.
Baleišis, K. Zareckas, J. Petraitis, B. Stankevychius, J. Siderevy-
čius, A. Kiedis — po 50c. A. Liskis, Ona Maudieka, M. Maselike,
I. Jankauckas, J. Brazys, J. Greckis, I. Matelionas, A. Banelis, A.
Janiekis, M. Lesinskaitė, A. Balsevychius, A. Gelganda — po 25c.
S. Davidaukas, B. Saklickis — po 20c. B. Petrylavyčė, A. Kuodis-
nė, J. Mažeikis — po 15c. J. Saulys, M. Saulienė, J. Davydauckas,
S. Juozapaitis, K. Vasiliauckas, J. Vėbra, J. Vaitiekus, J. Dunča,
J. Balsevychius, A. Juzevychius, J. Ulinskis po 10c. J. Remeikis, F.
Kamantas, J. Pečiukaitis, A. Šližis po 5c. Viso 9.15
Lapelis 25 per J.B. Jusaitį, Easton, Pa.: — J. Gailius 3.00. A.
Saurys 3.00. Viso 6.00
Philadelphia, Pa. nuo vestuvių S. Gelžinio per J. Grušą: —
P. Pašakarnis, A. Gelžiniūtė, J. Grušas — po 1.00. S. Gelžinis, A.

Gelžinis, A. Gelžinis, F. Zaksas — po 50c. V. Zaksas, K. Pukžyls,
P. Ramanauskis, P. Baronauskis — po 25c. P. Ramanauskis ir
T. Ramanauskienė po 5c. Du vaikinalai po 10c. Viso 6.30
So. Bethlehem, Pa. per F. Masulevyčių: — P. Berūkštis 1.50
J. Garšva, F. Masulevyčius, O. Ličkūnienė, V. Peža, L. Carol, A.
Šulca, P. Kiškis, J. Pavasaris — po 1.00. F. Ličkūnas 75c. Adele
Garšvikė, A. Koscionas, J. Berūkštis, J. Matonis, O. Šulcienė, F.
Garšva — po 50c. Veron. Vaitkevychienė 40c. Roz. Masulevyčie-
nė 30c. S. Matonis, A. Matonis po 25c. Ab. Philip 15c. O. Šulcie-
nė 10c. Viso 14.70
Chicago, Ill. nuo teatro „Keistutis“ per J. Jančauskį 12.30
Buvo 582.20
Viso labo yra 641.15

APGARSINIMAI.

SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-ma kuopa LSPA. laiko susirinkimus
kožno mėnesio 2-ame ir 4-me utarnike, 8-tą val. vakare Lie-
tuvų Laisvės Kluibe, po No. 943 So. 2-nd Str.
Sekretorius, A. Bernotas, 412 Siegel Str.
Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kažno mė-
nesio pirmą pėtnyčią, 8 val. vakare, lietuviškoj salėj ant
Barre str.
Rochester, N.Y. 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi pas-
kutiniam nedėdienj kiekvieno mėnesio, po No. 328 Chif-
ford str. KOMITETAS.
So. Bethlehem, Pa. LSPA. kuopos susirinkimai laikosi
po No. 710 5-th str. Organizatorius J. Garšva.
Plymouth, Pa. 24-ta kp. LSPA. laiko susirinkimus kas
2-rą ir 4-tą nedėdienj kiekvieno mėn., 2 val. po pietų, po
No. 1 Church st. [kertė Centre ave. ir Church str.]

Chicago, Ill., 4-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsibuna
2 kart ant mėnesio, salėje, po No. 869—33rd place, 3 val. po
pietų. 1) 2-me nedėld. mėnesio, pašvėstas kuopos reikalams
ir propagandal. 2) 4-ame ned. mėnesio, pašvėstas partijos
reikalams.
Organizatorius J. Jančauskis, 95 Canalport ave.
Sekretorius, J. Krūmas, 4550 So. Ashland ave.
Brooklyno, N.Y., 19-tos k. LSPA. susirinkimai atsibuna
2 sykiu ant mėnesio: 1) kas pirmą nedėldienj mėnesio, 3-čia
po pietų, 2) kas trečią pėtnyčią mėnesio, 7 vakare, po No.
73 Grand str.
Cleveland, O., 3-čia k. LSPA. laiko susirinkimus kas u-
tarninką. 7½ val. vakare, po No. 570 St. Clair str.
Vardan kuopos, T. Bartkus, 19 Peck ave.
Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsibūva kas
pirmą nedėlią mėnesio, po No. 28, N. Spring str.
Spring Valley, Ill, 23-čia k. laiko susirinkimus ketvergais
po kažnai 1-mai ir 15-tai dienai mėnesio, 7-tą val. vakare,
svetainėje M. Mažeikos, ant Dakota str.
Luzerne, Pa. 33 kuopa laikys susirinkimus kas 1-mą ir
3-čią nedėldienj mėnesio, vakarais, nuo 7 valandos, po No.
243 Bennet Str.
Organizatorius J. K. Makucauskas.
Waterbury, Conn. 31-tos kuopos LSPA. susirinkimai at-
sibuna kas antrą nedėldienj po 1-mai kažno mėnesio, ant
17 Jame str
Senandorio 28-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi sąval-
ti, ant kampo North-West Main ir Lloyd ulyčią, ruimas 5.
KOMITETAS.
Newarko, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus
kas pirmą nedėldienj kažno mėnesio, po No. 86 Jackson str.
10 val. iš ryto.
Sekt. A. Stanelis, 24 West str.

**LINKSMYBE NAMUOSE.
GEM ROLLER ORGAN. PREKE TIKTAI \$5.00.**

Grajyama maszina arba vargoneliai, su kuria kiekvienas gali grajyti be jokio mok- slo visokius marszus, valtcius, polkas, kad- rilius, giesmes, dainas ir tt. Labai naudinga del giedorių, kliubų, draugysčių, vese- lių, vakariuszų ir kitokių pasilinksmimi- mų. Geriausias dalykas del užbovyjymo sve- czių. Muzika yra padaryta ant atskirių ada- tinių volelių. Kartu su vargoneliais duo- dame 3 volelius už dyką, bet jų galima gauti nuo mūsų kiek kas nori po 25 cen- tus už volelį. Turime 800 viskių gatunkų volelių ir norintiems prisiųsime vo- lelių atskirį katalogą. Sveria 15 svarų; 16 colių ilgio, 14 pločio ir 9 aug- szcio. Visur parsiduoda po \$6.00, bet mes ant trumpo laiko paleidome už \$5.00. Norint pasinauduoti isz szytos progos, reikia pasiskubinti pirkti.
Teipgi turime dydesnius vargonelius po vardu Concert Roller Organ, kur- rie yra daug puikiasni ir gražiaus grajyna. Sveria 30 svarų; 19 colių ilgio, 16 pločio ir 14 augszcio. Su tais vargoneliais duodame 5 volelius už dyką. Vargoneliai visur parsiduoda po \$12.00, bet mes paleidome ant trumpo laiko už \$10.00.

**AMERICAN DRUKAVOJAMA MASZINA
Musų Preke Tikta \$6.75.**

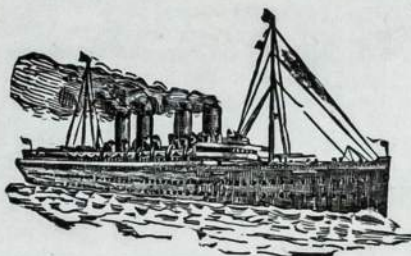
American Typewriter druka- vojama maszina yra reikalinga del kiekvieno žmogaus. Su ja galima drukuoti teip greitai ir gražiai kaip su maszina už \$100. Kiekvienas be jokio mok- slo gali su ja drukuoti ir viso- kiuose kalbuose. Maszina yra įdeta į puikią skrinelę ir sveria penkis svarus. Isz viso yra 73 litaros ir ženklai. Tą masziną ga- lina gauti sekancziuose kalbuo- se: su lietuviszkomis litaromis, lenkiszkomis, maskoliszkomis, vokiszkomis, francuziszkomis, spaniszkomis, angliszkomis ir skandinaviszkomis. American drukaujama maszina yra visur žinoma kaipo geriausia ir parsiduoda po \$10.00, bet mes ant trumpo laiko paleidome už \$6.75. Kas nori pasinauduoti isz tos progos, turi skubintis pirkti, nes, kad to apgarsinimo nebėbus s. iame laikrasztyje, tada preke bus dydesne. Jeigu kas nenori siųsti visų pinigų isz karno, tegul prisiunczia vieną doleri ir mes tuojaus iszsiųsime tavorą. Ki- tus piningus gales užsimoketi kaip tavoras ateis. Tavorą galime prisiųsti į visus krasztus svieto.

Pas mus galima gauti visuokius tavorus, kokius kas tiktai nori ir pigiaus kaip kitur. Mes prisiųsime už dyką mūsų gražį katalogą kiekvienam kas prisiųs savo vardą ir teisingą adresą. Kupeziai pas mus gali pirkti tavorą s pigiaus kaip kitur. Reikalaujame gerų agentų.
**COSMOPOLITAN TRADING CO., DEPT. 2
61 PARK PLACE, NEW YORK CITY, U. S. A.**

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA LIETUVIŠKA BANKA,
Philadelphijoje, Pa.
PARDUODA LAIVAKORTES
ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentura geležinkelių tikietu

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.
609 South 3-čia gatvė, Philadelphia, Pa.

KAD SERGI NENUSIMYK -- BUSI ISZGYDYTAS —

Pirmiaus kreipimosi prie kokio daktaro, pažink savo ligą ir priežastis pamatysiškai, kad koks daktarelis bile kur ar šundaktaris ne'sančė ligą neiškaltetų, už tai reikalauk — atsiusdamas 10 centų stem-poms, gausi knygą parašytą profesoriaus Dr. E. C. Collins ir perskaityk apie savo ligą skyrius su acyda

Knyga
Vadova ing

128 puslapiu
Sveikata

Joje randasi dideli koloruoti paveikslai sudejimo žmogaus kuno ir naujai dadeta 11 apsiereiskimu gemančio kudikio pas motiną viduriuose. Ta knyga naudinga sergantiem ir sveikiem Dr. E. C. Collins Medikalizskas Institutas yra seniausias Amerikoje ir žemiaus minejamas ligas, greičiausei šu geriausia pasekme išgydo, — nuo plaučių ligos, kosulio, kepenų, inkstu, viduriu ligos, kraujo nečystumo, galvos skaudėjimo, diegliu ir reumatizmo; skuros [odos] ligas ir niežejimą, lytiškas silpnys, slaptas ligas vyru ir moteru, seklos nubėgimą, saužagystę su jos visais apsiereiskimo vaisiais, nervu ligas, abelną nusilpnejimą, kataro (slogos), puslės, galvoj spieginimą, miegustumą, geltliges, skausmingas moteru menesines ir baltasias antdrapanes, užsikrečiamas piktas ligas, kaip ir kitas kurios ant nelaimes žmoniū ir kankinimo atsiranda, į umą laiką. Atsišauk tuojaus, nes —

Dr. E. C. Collins Medical Institute yra Speciališkias daktaras visada ant kožnos ligos. — Del kožno apsilpninto ligom, Speciališkai vaistai tampa sutaisyti po ištyrimo ligos ir išsiunčiami po Suvieuytas Valstijas visur, Canadą, Mexicą ir visą pasaulę.

Rašant adresuok: Dr. E. C. Collins Medical Institute,
140 W. 34-th str. New York City.

Atsišaukiantiems asabiškai ofisas (tarp Broadway ir 7-tos Ave.) atdaras kasdien nuo 10 iki 5 val. po pietų.
Vakarais: Utarninke, Seredoj ir Pėtnačioje nuo 7 iki 8 val. Nedėlioms: nuo 10 val. ryto iki 1 val. po pietų.

Reikalaujame: -

Šimto tūkstančių vedusių vyrų su šeimynomis, arba ir pavieniū, norinčių pagerint savo būvį išvažiuojant į Pietines ir Tykiojo vandenyno pakraščių valstijas. Apsčiai visiems darbo, geros algos, pigūs namai ir farmos; 160 akrų valdžios žemės dykai. Visokios progos pradėt biznį. Pigūs geležinkelio tikietai į tas vietas. Norėdami gaut platesnes žinias, rašykite savo kalboje, įdėdami atsakymui už 2c stampą.
IMMIGRANTS INFORMATION BUREAU,
666 Milwaukee ave. CHICAGO, ILL. [5-8]

GRAMATIKA ANGLIZSKOS KALBOS

su isztarymu kiekvieno žodžio lietuviszkai—sekancziai: chair (czēr), kedė; face (fēis), veidas; village (vilidž), kaimas ir tt.
Knyga apdaryta, 147 puslapiai, su prisuntimu — \$1.25. Pinigus yra geriausiai prisūsti per „Postal Money Order“ ant szio adrešo:

P. MIKOLAINIS,
Box 15, Station D.
New York City.

LIETUVIŠKA APTIEKA.

JOFFE & WOLFF.

3-čia ir Bainbridge Str.
PHILADELPHIA, PA.

Prilaikome visuomet krautuvėje grynus vaistus, visokias europėjizskas szaknis; teipgi turime: Severos gyduoles, Groblevskio, Treinerio Kartujų vyną, Pain expellerį, šviežias dieles. — Užkviečiame visus lietuvius lankytis į mūsų sąkrovą. Receptus sutaisome su didžiausia atyda.

Kolsun Bros.

Main Office 224 Bainbridge Street.
Karietos sermenims, baliams, vestuvėms ir t. t. pribuna bile valandoje — Keistone Telephne Main 48-42 D
Priima orderius teipgi: Georg Kolsun 9580. Waters

TEMYKITE!

Vienatinė lietuviška Aptieka

P. Rovno,

Kampas 3-čios ir Monroe arba
724 So. 3-rd str. Philadelphia Pa.

Toje aptiekoje viską galima gauti, kaip ir sename krauj: tikras Pain Expeleris, Gumbo, Bobro, pilvo ir anodino lašai; Kinder Balsamas; dielės ir bonkos; visoki kvėpalai, muilai ir visoki kosmetikos daigai, vietiniai ir iš užsienių; receptai sutaisomi iš geriausių kemiškų padarinių sulyg daktaro nuorašų. Prie to duodasi kiekvienam nesveikam hįgijeniškos rodos. Aptieka atvira dieną ir naktį. Sneka visokiais liežuviais.

Kada tik norėsi pasisamdyti sau advokatą, kiekviename legaliskame reikale, kreipkis pas

Luther S. KAUFFMAN

ATTORNEY-AT-LAW
1001 CHESTNUT STR. PHILADELPHIA, PA.
ROOM 711 MUTUAL LIFE BUILDING

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str.,
Philadelphia, Pa.

VIENTATINIS LIETUVIŠKAS SALIUNAS
CAMDENĖ, N. J.

JULIUS GALMIN

Visoki skanūs švieži gėrimai: alus, degtinė, vynas, likieriai; puikus cigarai.
400 Mechanic str., Camden, N. J.
Bell Phone, 868-x E. Phone, 1033-A

NAUJIENA! NAUJIENA!

H. MEDOFF'O tikra Lietuviška
TRAIANKA

Turiu atkreipti atyda, kad kiekviena moteriškė visados privalo turėti tikrą Lietuvišką Trajanką namuose. Trajanka yra padaryta iš 29 visokių augalų ir šaknių iš tėvynės; geriausia ir pasekmingiausia nuo visokių apsilpnimų ir skilvio negalių.

Teipgi gaunama MEDOFF'O REUMATIC, puiki gyduolė nuo visokio būdo reumatizmo ir MEDOFF'O STOMACH BITTERS, kuri išgydo visokias skilvio ligas.

Adresuokit:

H. Medoff

PHARMACIST AND CHEMIST

151 Metropolitan ave. Brooklyn, N.Y.

PIGI KURPIŲ KRAUTUVĖ.

H. Adelston.

725 So Second Str. Philad. Pa.
Visokios, naujausios mados czeverykai, vyrams, moterims ir vaikams. Susiszněka lietuviszkai. Pigios prekės.